

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Bjelovar

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI

GOSPODARENJE MINERALNIM SIROVINAMA NA PODRUČJU ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

Bjelovar, studeni 2016.

SADRŽAJ

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE I POSTUPCI REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
GOSPODARENJE MINERALNIM SIROVINAMA	5
Planski dokumenti gospodarenja mineralnim sirovinama	9
Registri i evidencije	11
Dodjela koncesija, obračun i naplata naknada za mineralne sirovine te nadzor nad izvršavanjem ugovora o koncesiji	13
Sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi	25
OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA MINERALNIM SIROVINAMA	28
OČITOVANJE UREDA DRŽAVNE UPRAVE	30

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Bjelovar

KLASA: 041-01/16-10-30

URBROJ: 613-09-16-19

Bjelovar, 2. studenoga 2016.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA
MINERALNIM SIROVINAMA NA PODRUČJU ZAGREBAČKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama na području Zagrebačke županije (dalje u tekstu: Županija).

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 29. ožujka do 2. studenoga 2016.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije je gospodarenje mineralnim sirovinama na području Županije, koje je u nadležnosti Ureda državne uprave u Zagrebačkoj županiji (dalje u tekstu: Ured državne uprave). Prema odredbama Zakona o rudarstvu (Narodne novine 56/13 i 14/14), Ured državne uprave je tijelo nadležno za rudarstvo za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala na području Županije.

Revizijom je obuhvaćena provedba aktivnosti Ureda državne uprave vezanih uz gospodarenje mineralnim sirovinama (istraživanje i eksploataciju), naplatu prihoda od naknada za koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina, vođenje evidencija o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina te sanacija prostora nakon završetka izvođenja rudarskih radova na području Županije od 2013. do 2015.

U svrhu ocjene učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama, utvrđeni su sljedeći ciljevi:

- ocijeniti postupanje Ureda državne uprave u skladu s donesenim propisima, planovima i unutarnjim procedurama vezanim uz koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina
- ocijeniti prikupljanje podataka o eksploataciji mineralnih sirovina
- ocijeniti dodjelu koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina u skladu s propisima
- ocijeniti pravilnost obračuna naknade za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina
- ocijeniti provedbu nadzora nad naplatom prihoda i potraživanjima za prihode od naknade za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina te nadzora nad izvršavanjem ugovora o dodjeli koncesija
- ocijeniti provedbu sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi.

METODE I POSTUPCI REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva.

U fazi planiranja i obavljanja pripremnih radnji za obavljanje revizije, analizirana je zakonska regulativa, podaci iz Rudarsko-geološke studije i Prostornog plana Županije o lokacijama predviđenim za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina, podaci iz Registra koncesija koji vodi Ministarstvo financija o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina na području Županije, podaci iz sudskog i obrtnog registra o koncesionarima i ovlaštenicima istražnih prostora i eksploatacijskih polja te drugi dostupni podaci.

U postupku revizije korištene su sljedeće metode prikupljanja i analize dokaza:

- proučeni su i analizirani zakoni i drugi propisi koji reguliraju gospodarenje mineralnim sirovinama, unutarnji akti te stručni članci
- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te unutarnjih akata
- analizirani su podaci i provjerena dokumentacija (planovi, rješenja, odluke, ugovori) vezana uz gospodarenje mineralnim sirovinama
- provjereno je prikupljanje podataka i vođenje propisanih registara, zbirki isprava i evidencija
- obavljani su razgovori s odgovornim osobama

- pribavljena obrazloženja o pojedinim aktivnostima vezanim uz gospodarenje mineralnim sirovinama.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa te poduzetih aktivnosti Ureda državne uprave vezanih uz gospodarenje mineralnim sirovinama. Revizijom su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Je li izrađena rudarsko-geološka studija za Županiju te doneseni odgovarajući planovi i unutarnje procedure u vezi s gospodarenjem mineralnih sirovina?
- Je li ustrojen registar istražnih prostora i registar eksploatacijskih polja i jesu li cjelovite evidencije o istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima?
- Dodjeljuju li se koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina u skladu s propisima?
- Obračunavaju li se naknade za mineralne sirovine na propisani način te provodi li se učinkovit nadzor nad naplatom prihoda i potraživanja za prihode od naknada za mineralne sirovine?
- Provodi li se kontinuirani nadzor rada koncesionara i izvršavanja obveza rudarskog gospodarskog subjekta?
- Provode li se sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi?

Gospodarenje mineralnim sirovinama ocjenjuje se kao **učinkovito**, ako su doneseni odgovarajući planovi i procedure u vezi s gospodarenjem mineralnih sirovina, ako su ustrojeni registri i cjelovite evidencije o istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima, ako je dodjeljivanje koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina provedeno u skladu s propisima, ako se obračun i naplata naknada za mineralne sirovine obavljaju na propisani način, ako se provodi nadzor u svim fazama obavljanja rudarskih radova te ako je provedena sanacija prostora na kojem su izvedeni rudarski radovi.

Gospodarenje mineralnim sirovinama ocjenjuje se kao **učinkovito, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, ako su utvrđene određene slabosti i propusti koje ne utječu bitno na gospodarenje mineralnim sirovinama.

Gospodarenje mineralnim sirovinama ocjenjuje se kao **djelomično učinkovito**, ako su utvrđeni nedostaci kod donošenja planova, dodjele koncesija, naplate prihoda, vođenja registra i cjelovitosti evidencija o istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima, provedbe odgovarajućeg nadzora i sanacije prostora.

Gospodarenje mineralnim sirovinama ocjenjuje se kao **neučinkovito**, ako su potrebna znatna poboljšanja u postupcima dodjele koncesija, naplate naknade za koncesije, vođenju registra i odgovarajućih evidencija, uspostave odgovarajućeg nadzora u svim fazama istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina te postupcima sanacije prostora.

U nastavku se daju kriteriji za ocjenu učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama na području Županije, prema područjima revizije.

Kriteriji za ocjenu učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama, prema područjima revizije

Područja revizije	Kriteriji
Normativno uređenje	<ul style="list-style-type: none"> ○ doneseni su godišnji i srednjoročni (trogodišnji) planovi davanja koncesija te dostavljeni Ministarstvu financija
Registri i evidencije	<ul style="list-style-type: none"> ○ vode se propisane evidencije u vezi s gospodarenjem mineralnim sirovinama ○ podaci se sustavno i pravodobno prikupljaju i pravilno unose u propisane registre ○ evidencije su cjelovite i međusobno usklađene ○ provodi se nadzor nad dostavom i kvalitetom podataka ○ podaci za potrebe analize i izvješćivanja su točni i vjerodostojni ○ rudarski gospodarski subjekti, kao ovlaštenici istražnih prostora i eksploatacijskih polja dostavljaju nadležnom povjerenstvu podatke i dokumentaciju o rezervama mineralnih sirovina ○ koncesionari vode evidencije o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina te Uredu državne uprave dostavljaju podatke o godišnjoj eksploataciji
Dodjela koncesija, obračun i naplata naknada za mineralne sirovine te nadzor nad izvršavanjem ugovora o koncesiji	<ul style="list-style-type: none"> ○ zaposlen je dovoljan broj zaposlenika na poslovima iz područja rudarstva ○ zaposlenici su educirani za obavljanje poslova iz područja rudarstva ○ postupak pri dodjeli koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina detaljno je propisan ○ raspisivanju javnog nadmetanja prethode pripremne radnje propisane odredbama Zakona o koncesijama i Zakona o rudarstvu ○ postupci javnog nadmetanja radi davanja koncesije provode se na način propisan odredbama Zakona o koncesijama i Zakona o rudarstvu ○ redovito se prati izvršenje ugovora o koncesiji i aktivnosti koncesionara ○ obračun i naplata naknada za mineralne sirovine provodi se na propisani način ○ dostavljaju se podaci o otkopanoj/pridobivenoj količini te tržišnoj vrijednosti prodane mineralne sirovine ○ provjerava se realnost iskazivanja tržišne vrijednosti i količine otkopane/pridobivene mineralne sirovine ○ prati se plaćanje naknada za mineralne sirovine, poduzimaju se mjere naplate potraživanja te provjerava učinkovitost poduzetih mjera ○ obavljaju se kontrole eksploatiranih količina mineralnih sirovina koje su prijavili koncesionari ○ uspostavljena je učinkovita suradnja nadležnih tijela u svim aktivnostima vezanim uz eksploataciju mineralnih sirovina ○ sastavlja se godišnje izvješće o ugovorima o koncesiji i radu koncesionara te se dostavlja Ministarstvu financija ○ o postupcima nepoštivanja odredbi ugovora o koncesiji obavještava se nadležno državno odvjetništvo ○ provodi se nadzor nad protupravnim eksploatacijama te mjere radi učinkovitog sprječavanja protupravnih eksploatacija ○ obračunava se naknada štete po osnovi otuđenja mineralne sirovine
Sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi	<ul style="list-style-type: none"> ○ provodi se sanacija prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi tijekom izvođenja rudarskih radova na istražnom prostoru ili eksploatacijskom polju te nakon završetka ili trajnog obustavljanja izvođenja rudarskih radova ○ u postupku davanja koncesije utvrđuje se iznos troškova sanacije, pribavljaju se jamstva za troškove sanacije te se redovito provjerava valjanost jamstava ○ nadležna tijela provode nadzor nad provedbama sanacije ○ provode se izvanredne sanacije prostora kada ne postoji ili je nepoznata osoba koja je eksploatirala mineralnu sirovinu

Područja revizije	Kriteriji
	<ul style="list-style-type: none"> ○ poduzimaju se mjere radi sanacije prostora putem treće osobe, kada to ne učini rudarski gospodarski subjekt ○ poduzimaju se pravne radnje pred sudom radi prisilne sanacije

GOSPODARENJE MINERALNIM SIROVINAMA

Mineralne sirovine, odnosno rudno blago kao prirodno bogatstvo dobro je od osobitog značenja za Republiku Hrvatsku, koje, prema Ustavu Republike Hrvatske (Narodne novine 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14), ima njezinu osobitu zaštitu. Gospodarenje mineralnim sirovinama normativno je uređeno s više propisa iz područja rudarstva i dodjele koncesija, od kojih su temeljni Zakon o rudarstvu i Zakon o koncesijama (Narodne novine 143/12).

Zakonom o rudarstvu, koji je stupio na snagu u svibnju 2013., uređeno je gospodarenje mineralnim sirovinama i planiranje rudarske gospodarske djelatnosti, istraživanje i utvrđivanje rezervi mineralnih sirovina, izrada i provjera rudarskih projekata, eksploatacija mineralnih sirovina, davanje koncesije za eksploataciju, građenje i uporabu rudarskih objekata i postrojenja, izrada rudarskih planova i izvođenje rudarskih mjerenja, sanacija otkopanih prostora, naknada za koncesiju, naknada štete, mjere osiguranja, sigurnosti i zaštite, stručna sprema za obavljanje određenih poslova u rudarstvu, upravni i inspeksijski nadzor, prekršajne odredbe i druga pitanja.

Mineralne sirovine, u smislu Zakona o rudarstvu, su:

1. energetske mineralne sirovine:
 - 1.1. ugljikovodici (nafta, prirodni plin, plinski kondenzat i zemni vosak)
 - 1.2. fosilne gorive tvari: ugljen (treset, lignit, smeđi ugljen, kameni ugljen), asfalt i uljni škrljavci; radioaktivne rude; geotermalne vode iz kojih se može koristiti akumulirana toplina u energetske svrhe, osim geotermalnih voda koje se koriste u ljekovite, balneološke ili rekreativne svrhe i druge namjene, na koje se primjenjuju propisi o vodama
2. mineralne sirovine za industrijsku preradbu: grafit, sumpor, barit, tinjci, gips, kreda, kremen, kreneni pijesak, drago kamenje, bentonitna, porculanska, keramička i vatrostalna glina, feldspati, talk, tuf, mineralne sirovine za proizvodnju cementa, karbonatne mineralne sirovine (vapnenci i dolomiti) za industrijsku preradbu, silikatne mineralne sirovine za industrijsku preradbu, sve vrste soli (morska sol) i solnih voda, mineralne vode iz kojih se mogu pridobivati mineralne sirovine, osim mineralnih voda koje se koriste u ljekovite, balneološke i rekreativne svrhe ili kao voda za ljudsku potrošnju i druge namjene, na koje se primjenjuju propisi o vodama, brom, jod, peloidi
3. mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala: tehničko-građevni kamen (amfibolit, andezit, bazalt, dijabaz, granit, dolomit, vapnenac), građevni pijesak i šljunak iz neobnovljivih ležišta, građevni pijesak i šljunak iz morskog dna, ciglarska glina
4. arhitektonsko-građevni kamen
5. mineralne sirovine kovina.

Prema odredbama Zakona o rudarstvu, eksploatacijom mineralnih sirovina smatra se otkopavanje ili pridobivanje mineralnih sirovina iz ležišta i njihovo oplemenjivanje, a dozvoljena je samo unutar utvrđenog eksploatacijskog polja mineralnih sirovina i u granicama provjerenog rudarskog projekta na temelju kojeg je dana koncesija za gospodarsko korištenje općeg ili drugog dobra, koja je potrebna za eksploataciju mineralnih sirovina.

Postupci davanja koncesija, ugovor o koncesiji, prestanak koncesije, pravna zaštita u postupcima davanja koncesije, politika koncesija te druga pitanja u vezi s koncesijama, uređuju se Zakonom o rudarstvu i Zakonom o koncesijama. Koncesija je pravo koje se stječe ugovorom.

Davanje koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina provodi se prema odredbama Zakona o rudarstvu, na temelju jednog javnog nadmetanja u jedinstvenom postupku koji se sastoji od četiri faze i to: postupka radi odabira najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina radi davanja koncesije za eksploataciju, postupka radi davanja odobrenja za istraživanje, postupka radi utvrđivanja eksploatacijskog polja te postupka radi davanja koncesije za eksploataciju. Koncesija se daje na zahtjev fizičkoj ili pravnoj osobi, na način određen Zakonom o koncesijama, koja je na javnom nadmetanju odabrana kao najpovoljniji ponuditelj, pod uvjetom da se nakon završetka istražnih radova potvrde rezerve mineralnih sirovina, utvrdi eksploatacijsko polje u skladu s lokacijskom dozvolom te da fizička ili pravna osoba ispunjava druge propisane uvjete. Iznimno, ako na određenom području već postoji utvrđeno eksploatacijsko polje, a ovlaštenik je Republika Hrvatska, raspisuje se javno nadmetanje za davanje koncesije.

Sve postupke koji čine pojedinu fazu jedinstvenog postupka za davanje koncesije provodi jedno tijelo nadležno za rudarstvo, kao davatelj koncesije, u skladu s odredbama Zakona o koncesijama i Zakona o rudarstvu. Prema odredbi članka 8. Zakona o rudarstvu, za energetske mineralne sirovine, mineralne sirovine za industrijsku preradu, arhitektonsko-građevni kamen i mineralne sirovine kovina nadležno je Ministarstvo gospodarstva, kao ministarstvo nadležno za rudarstvo, dok su za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala nadležni uredi državne uprave u županijama, s time da je Ministarstvo gospodarstva dužno sukcesivno u roku pet godina od dana stupanja na snagu Zakona o rudarstvu preuzeti nadležnost i za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala.

Ured državne uprave u županiji donosi odluku o provođenju javnog nadmetanja za odabir najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala radi davanja koncesije za eksploataciju, ako ocijeni da postoji potreba za utvrđivanjem pojedinačnih rezervi mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na nekom prostoru, koji je dokumentima prostornog uređenja planiran za izvođenje rudarskih radova i utvrđivanjem njihove gospodarske iskoristivosti ili povodom prijedloga fizičke ili pravne osobe registrirane za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala.

Raspisivanju javnog nadmetanja prethode pripreme radnje koje se prema odredbama Zakona o koncesijama i Zakona o rudarstvu osobito odnose na imenovanje stručnog povjerenstva za koncesiju, izradu studije opravdanosti davanja koncesije ili analize davanja koncesije, procjenu vrijednosti koncesije, izradu dokumentacije za nadmetanje, određivanje jamstva za ozbiljnost ponude, određivanje visine novčane naknade za uvid i otkup dokumentacije za nadmetanje, određivanje posebnih uvjeta i ograničenja za istraživanje mineralnih sirovina radi davanja koncesije za eksploataciju, određivanje granica istražnog prostora, određivanje vrste i količine istražnih radova te određivanje rokova i kriterija za odabir najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina radi davanja koncesije za eksploataciju. Davatelj koncesije imenuje do sedam članova stručnog povjerenstva za koncesiju odgovarajuće struke, koji ne moraju biti zaposlenici davatelja koncesije. Stručno povjerenstvo za koncesije o svom radu vodi zapisnik, a zadaci su mu suradnja s davateljem koncesije pri provođenju pripremnih radnji za davanje koncesije, ocjena pristiglih ponuda, utvrđivanje prijedloga odluke o davanju koncesije ili prijedloga odluke o poništenju postupka davanja koncesije i obrazloženje tih prijedloga te obavljanje svih drugih radnji potrebnih za provedbu postupka davanja koncesije.

Postupak javnog nadmetanja radi davanja koncesije započinje danom slanja na objavu obavijesti o namjeri davanja koncesije odnosno o namjeri odabira najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina radi davanja koncesije za eksploataciju u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske, a završava s izvršnosti odluke o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja ili odluke o poništenju postupka javnog nadmetanja.

Odluku o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala radi davanja koncesije za eksploataciju donosi ured državne uprave u županiji na prijedlog stručnog povjerenstva. Ured državne uprave u županiji donosi i sve druge odluke u jedinstvenom postupku za davanje koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala. Nakon donošenja odluke o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja slijedi postupak radi davanja odobrenja za istraživanje, koje se provodi radi utvrđivanja rezervi mineralnih sirovina. Rješenje o odobrenju za istraživanje donosi se na temelju izvršne odluke o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja, a istraživanje je dopušteno unutar istražnog prostora određenog rješenjem. Podaci o odobrenim istražnim prostorima za istraživanje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala unose se u registar istražnih prostora koji vodi ured državne uprave u županiji.

Rješenje kojim se utvrđuje i ovjerava količina i kakvoća rezervi mineralnih sirovina donosi povjerenstvo za utvrđivanje rezervi mineralnih sirovina na temelju prijedloga rudarskog gospodarskog subjekta, koji uključuje dokumentaciju o rezervama mineralnih sirovina. Navedeno povjerenstvo osniva i njegove članove imenuje rješenjem ministar nadležan za rudarstvo iz redova djelatnika ministarstva nadležnog za rudarstvo, te drugih znanstvenih i stručnih djelatnika.

Nakon završetka istražnih radova i donošenja rješenja o utvrđivanju rezervi mineralnih sirovina pokreće se postupak za utvrđivanje eksploatacijskog polja. Rješenje o utvrđivanju eksploatacijskog polja mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala donosi ured državne uprave u županiji po službenoj dužnosti ili na zahtjev ovlaštenika istražnog prostora. Eksploatacijska polja utvrđuju se do isteka rezervi mineralnih sirovina i ne mogu se odobriti ovlašteniku na rok duži od 40 godina.

Nakon što prestanu prava ovlaštenika, ured državne uprave u županiji može raspisati novo javno nadmetanje za eksploatacijsko polje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu. Podaci o eksploatacijskim poljima mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala unose se u registar eksploatacijskih polja koji vodi ured državne uprave u županiji.

Nakon utvrđivanja eksploatacijskog polja pokreće se postupak za donošenje odluke o davanju koncesije i sklapanju ugovora o koncesiji. Ured državne uprave u županiji donosi odluku o davanju koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na temelju zahtjeva koji podnosi rudarski gospodarski subjekt kao ovlaštenik eksploatacijskog polja koji je odabran kao najpovoljniji ponuditelj za istraživanje mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala radi davanja koncesije za eksploataciju, ako su dovršeni istražni radovi, potvrđene rezerve mineralne sirovine, utvrđeno eksploatacijsko polje sukladno lokacijskoj dozvoli ishodenoj od nadležnog tijela za prostorno uređenje te ispunjeni drugi uvjeti propisani odredbama Zakona o rudarstvu i Zakona o koncesijama.

Odluka o koncesiji dostavlja se rudarskom gospodarskom subjektu kojem se daje koncesija uz nacrt prijedloga ugovora o koncesiji, ministarstvu nadležnom za rudarstvo, jedinicama lokalne odnosno područne (regionalne) samouprave na čijim se područjima nalazi eksploatacijsko polje i vlasnicima/posjednicima zemljišnih čestica na kojima se odobrava izvođenje rudarskih radova na eksploatacijskom polju. Na temelju odluke o davanju koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala, ured državne uprave u županiji mora rudarskom gospodarskom subjektu kojem se daje koncesija ponuditi na zaključivanje i potpisivanje ugovor o koncesiji. Ugovorom o koncesiji određuju se prava i obveze davatelja koncesije i koncesionara te se utvrđuje iznos i način plaćanja naknade za koncesiju.

Odredbama Uredbe o naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina (Narodne novine 31/14), propisana je visina minimalne godišnje naknade za mineralne sirovine i omjer raspodjele prihoda od naknade. Naknada za mineralne sirovine sastoji se od fiksnog i varijabilnog dijela, a ukupna naknada koja se plaća jednaka je njihovom zbroju.

Fiksni dio naknade za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala (za površinu eksploatacijskog polja određenu upisom u registar odobrenih eksploatacijskih polja) iznosi 800,00 kn/ha za eksploatacijska polja čija površina nije veća od 20 ha, 1.000,00 kn/ha za eksploatacijska polja čija je površina od 20 ha do 50 ha te 1.200,00 kn/ha za eksploatacijska polja čija je površina veća od 50 ha. Obračunava se godišnje od dana dobivanja odobrenja za eksploatacijsko polje i dospijeva najkasnije do konca četvrtog kvartala tekuće godine. Fiksni dio naknade je prihod državnog proračuna Republike Hrvatske te se u cijelosti ustupa općini ili gradu na čijem području se nalazi odobreno eksploatacijsko polje. Ukoliko se eksploatacijsko polje prostire na području više gradova i/ili općina, fikсни dio naknade dijeli se razmjerno površini prostiranja eksploatacijskog polja mineralnih sirovina na području pojedinog grada i/ili općine.

Minimalni iznos varijabilnog dijela naknade za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala (za otkopanu/pridobivenu količinu mineralne sirovine) iznosi 5,0 % tržišne vrijednosti otkopane/pridobivene mineralne sirovine. Iskazana tržišna vrijednost otkopane/pridobivene mineralne sirovine ne može biti manja od tržišne vrijednosti mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz Elaborata o rezervama mineralne sirovine na eksploatacijskom polju na kojem je ona otkopana/pridobivena.

Varijabilni dio naknade prihod je državnog proračuna Republike Hrvatske, a dijeli se na način da 30,0 % pripada općini ili gradu na čijem području se otkopava/pridobiva mineralna sirovina, 20,0 % županiji na čijem području se otkopava/pridobiva te 50,0 % državnom proračunu Republike Hrvatske. Rudarski gospodarski subjekt dužan je dostaviti uredu državne uprave u županiji podatke o otkopanoj/pridobivenoj količini i tržišnoj vrijednosti otkopane/pridobivene mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala u prethodnom kvartalu, najkasnije osmog dana narednog kvartala. Varijabilni dio naknade za otkopanu/pridobivenu količinu mineralnih sirovina obračunava se najmanje kvartalno i dostiže petnaestog dana narednog kvartala.

Prema odredbama Zakona o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine 147/14), naknada za eksploataciju mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području jedinica lokalne samouprave razvrstanih u I. i II. skupinu prema indeksu razvijenosti, koja je prihod državnog proračuna Republike Hrvatske ustupa se u iznosu od 50 % gradu, odnosno općini, a 50 % županiji na području kojih se obavlja iskorištavanje, a koristi se namjenski za zaštitu okoliša i prirode te za gospodarski razvitak.

Planski dokumenti gospodarenja mineralnim sirovinama

Prema odredbama Zakona o rudarstvu, osnovni dokument kojim se utvrđuje gospodarenje mineralnim sirovinama i planira rudarska gospodarska djelatnost na državnoj razini je Strategija gospodarenja mineralnim sirovinama koju donosi Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske. Propisano je da će Vlada Republike Hrvatske najkasnije u roku tri godine od dana stupanja na snagu Zakona u rudarstvu, odnosno do svibnja 2016. podnijeti prijedlog strategije na usvajanje Hrvatskom saboru. Županije, gradovi i općine dužni su u svojim razvojnim dokumentima osigurati provedbu strategije u roku tri godine od dana usvajanja strategije u Hrvatskom saboru.

Županije su dužne za svoja područja, u roku tri godine od dana usvajanja Strategije u Hrvatskom saboru, izraditi rudarsko-geološke studije koje obuhvaćaju postojeća i potencijalna ležišta mineralnih sirovina i koje moraju biti u skladu sa Strategijom, te ih dostaviti ministarstvu nadležnom za rudarstvo, ministarstvu nadležnom za prostorno uređenje i ministarstvu nadležnom za zaštitu prirode i okoliša u roku 30 dana od usvajanja. Sadržaj i način izrade navedenih studija propisan je Pravilnikom o sadržaju i načinu izrade rudarsko-geoloških studija (Narodne novine 142/13).

Do vremena obavljanja revizije (srpanj 2016.), strategija gospodarenja mineralnim sirovinama na državnoj razini nije donesena. Rudarsko-geološku studiju Županije čine dva dokumenta: Studija društveno-gospodarskog značaja, potreba i opravdanosti eksploatacije mineralnih sirovina na prostoru Zagrebačke županije iz 2005. te Studija inventarizacije područja eksploatacije mineralnih sirovina na području Zagrebačke županije iz 2009. Podaci o broju eksploatacijskih polja prema navedenim dokumentima se razlikuju. Prema spomenutoj Studiji iz 2005., na području Županije je evidentiran jedan istražni prostor, 28 eksploatacijskih polja, devet napuštenih prostora i dva prostora na kojima se izvode radovi bez odobrenja, a za koje je nadležan Ured državne uprave, dok su prema Studiji inventarizacije iz 2009. evidentirana 34 eksploatacijska polja (13 polja tehničko-građevnog kamena, 17 polja građevnog pijeska i šljunka i četiri polja ciglarske gline).

Prostornim planom Županije (Glasnik Zagrebačke županije 3/02, 6/02-ispr., 8/05, 8/07, 4/10, 10/11, 14/12-pročišćeni tekst i 27/15) je utvrđen jedan istražni prostor, 28 eksploatacijskih polja, devet napuštenih prostora i dva prostora na kojima se izvode radovi bez odobrenja, što je u skladu s podacima iz Studije iz 2005. U Prostornom planu Županije i spomenutoj Studiji je navedeno da se ovi podaci odnose na stanje koje je utvrdio Ured za gospodarstvo Zagrebačke županije u rujnu 2000. i ožujku 2001.

U tablici broj 1 daju se podaci o istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala te napuštenim prostorima i prostorima na kojima se izvode radovi bez odobrenja na području Županije iz 2001., za koje je nadležan Ured državne uprave, a koji su evidentirani u Prostornom planu Županije.

Tablica broj 1

Istražni prostori i eksploatacijska polja mineralnih sirovina, napušteni prostori i prostori na kojima se izvode radovi bez odobrenja na području Županije u 2001.

Redni broj	Naziv istražnih prostora/eksploatacijskih polja	Jedinica lokalne samouprave	Vrsta mineralne sirovine
	1	2	3
Istražni prostori:			
1.	Jezero Orešje	Grad Sveta Nedelja	građevni pijesak i šljunak
Eksploatacijska polja:			
1.	Orešje Donje	Grad Sveti Ivan Zelina	tehničko-građevni kamen
2.	Pod Peca		
3.	Draga		
4.	Trstenica	Grad Jastrebarsko	
5.	Slapnica	Općina Krašić	
6.	Mala Rakovica I	Grad Samobor	
7.	Mala Rakovica II		
8.	Mala Rakovica III		
9.	Škrobotnik		
10.	Gradna		
11.	Beljak		
12.	Ivanec	Grad Zaprešić	
13.	Abesinija	Općina Rugvica	građevni pijesak i šljunak
14.	Trstenik	Općina Rugvica	
15.	Inzula Siromaja	Općina Rugvica i Grad Dugo Selo	
16.	Novo Čiče	Grad Velika Gorica	
17.	Vukovina		
18.	Savršćak I	Grad Samobor i Općina Brdovec	
19.	Savršćak II	Grad Samobor	
20.	Savršćak III		
21.	Rakitje	Grad Sveta Nedelja	
22.	Zajarki	Grad Zaprešić	
23.	Drenje	Općina Brdovec	
24.	Pluska	Općina Luka	
25.	Tlorad Pluska		
26.	Đurdišće	Grad Vrbovec	ciglarska glina
27.	Glinokop Dugo Selo	Grad Dugo Selo	
28.	Mraclin	Grad Velika Gorica	
Napušteni prostori:			
1.	Biškupec	Grad Sveti Ivan Zelina	tehničko-građevni kamen
2.	Vranov Dol	Grad Jastrebarsko	
3.	Poljanica		
4.	Boljara		
5.	Koretići	Grad Samobor	

Redni broj	Naziv istražnih prostora/eksploatacijskih polja	Jedinica lokalne samouprave	Vrsta mineralne sirovine
6.	Novo Čiče	Grad Velika Gorica	građevni pijesak i šljunak
7.	Strmec	Grad Sveta Nedelja	
8.	Zdenci Brdovečki	Općina Brdovec	
9.	Orešje Bistransko	Grad Zaprešić	
Prostori na kojima se izvode radovi bez odobrenja:			
1.	Mičevec-Kosnica	Grad Velika Gorica	građevni pijesak i šljunak
2.	Lomnica Donja		

Nakon 2001. su neka eksploatacijska polja mijenjala nazive (Beljak u Kamen Samobor, a Mala Rakovica II u Lanište), odobreno je novo eksploatacijsko polje (Jagodno), neki istražni prostori su brisani (Jezero Orešje) te su odobravani novi istražni prostori (Odra, Pluska-Mikograd, drugo), a navedene promjene nisu obuhvaćene Izmjenama i dopunama Prostornog plana Županije.

Državni ured za reviziju predlaže Uredu državne uprave da jednom godišnje Zagrebačkoj županiji dostavi podatke o eksploatacijskim poljima i istražnim prostorima odnosno podatke o njihovim promjenama, radi evidentiranja navedenih promjena u Prostornom planu Županije.

Ured državne uprave dostavio je Ministarstvu financija godišnje planove davanja koncesija za 2013., 2014. i 2015. te srednjoročne (trogodišnje) planove davanja koncesija od 2013. do 2015., od 2014. do 2016. i od 2015. do 2017., sa svim elementima, u skladu s odredbama članka 56. Zakona o koncesijama.

Registri i evidencije

Prema odredbi članka 145. Zakona o rudarstvu, uredi državne uprave u županijama dužni su voditi registar istražnih prostora i registar eksploatacijskih polja, evidenciju o svim traženim istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima, zbirku isprava te popis rudarskih gospodarskih subjekata za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala, te prikupljene podatke i spise dostavljati Ministarstvu gospodarstva, koje vodi jedinstveni informacijski sustav mineralnih sirovina Republike Hrvatske. Način vođenja registra istražnih prostora, registra eksploatacijskih polja, evidencije o traženim istražnim prostorima i eksploatacijskim poljima, zbirke isprava i popisa rudarskih gospodarskih subjekata propisani su odredbama Pravilnika o jedinstvenom informacijskom sustavu mineralnih sirovina i registrima (Narodne novine 149/13).

Ured državne uprave vodi registre istražnih prostora i eksploatacijskih polja, zbirke isprava za svaki odobreni istražni prostor i eksploatacijsko polje te popis rudarskih gospodarskih subjekata za mineralne sirovine za proizvodnju građevnog materijala na području Županije. Međutim, registar istražnih prostora, registar eksploatacijskih polja i popis rudarskih gospodarskih subjekata vodi po prijašnjim propisima, odnosno prema odredbama Pravilnika o katastru istražnih prostora i eksploatacijskih polja, te o načinu vođenja evidencije, zbirke isprava i popisa rudarskih poduzeća i samostalnih poduzetnika kojima su izdana odobrenja za istraživanja ili eksploataciju mineralnih sirovina (Narodne novine 44/91), a koji je prestao važiti u listopadu 2013.

Prema odredbama članka 16. Pravilnika o jedinstvenom informacijskom sustavu mineralnih sirovina i registrima iz 2013., registre i zbirke isprava vođene po prijašnjim propisima ured državne uprave je dužan bio uskladiti s odredbama ovog Pravilnika u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Pravilnika (odnosno do svibnja 2014.).

Uvidom u registar istražnih prostora i registar eksploatacijskih polja utvrđeno je da za neke istražne prostore i eksploatacijska polja nisu upisane sve promjene (rješenje o odobrenju izvođenja rudarskih radova, rješenje o brisanju rudarsko gospodarskog subjekta i upis Republike Hrvatske kao ovlaštenika eksploatacijskog polja, prekid istraživanja s razlozima prekida, drugo), zbog čega iz registra nije jasno vidljiv slijed promjena koji se događao s određenim istražnim prostorom i eksploatacijskim poljem, odnosno nije vidljivo pravo stanje za neke istražne prostore i eksploatacijska polja.

Prema odredbama članka 8. i 12. Pravilnika o jedinstvenom informacijskom sustavu mineralnih sirovina i registrima, u registar istražnih prostora i registar eksploatacijskih polja mineralnih sirovina unose se sve izmjene i dopune u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu i ovog Pravilnika.

Državni ured za reviziju nalaže voditi registar istražnih prostora i eksploatacijskih polja te popis rudarskih gospodarskih subjekata u skladu s odredbama Pravilnika o jedinstvenom informacijskom sustavu mineralnih sirovina i registrima.

Prema odredbi članka 57. Zakona o koncesijama, Ministarstvo financija vodi Registar koncesija, odnosno u suradnji s davateljima koncesija prikuplja i evidentira podatke iz ugovora o koncesiji i vezane dokumentacije, pohranjuje podatke, upravlja bazom podataka, osigurava dostupnost podataka te zaštitu baze podataka i dokumenata pohranjenih u arhivu. Odredbama Pravilnika o Registru koncesija (Narodne novine 26/13) uređen je oblik i vođenje Registra koncesija, subjekti upisa, obveznici, postupak upisa ugovora o koncesiji u Registar koncesija, sadržaj i oblik potrebne dokumentacije, unos, izvješća, pohranjivanje, čuvanje i zaštita podataka, te vođenje evidencije o naknadama za koncesiju. Registar koncesija je središnji izvor informacija o svim koncesijama i jedinstvena elektronička evidencija svih ugovora o koncesijama danim na području Republike Hrvatske te sadrži podatke iz ugovora o koncesiji i vezane dokumentacije koje su davatelji koncesija dužni dostavljati na odgovarajućim obrascima i u rokovima propisanim odredbama Pravilnika o Registru koncesija.

Ured državne uprave u Registru koncesija evidentira zaduženje za naknade za koncesiju, na temelju zaključenih ugovora o koncesiji i zaprimljenih UPK obrazaca, te poduzima mjere naplate potraživanja za naknade za koncesiju. Financijska agencija u Registru koncesija evidentira plaćanje naknade, a rudarski gospodarski subjekti elektronskom poštom (ili poštom) dostavljaju Uredu državne uprave dokaze o plaćanju. Ured državne uprave nema zaključen akt s Financijskom agencijom za poslove vođenja naplate naknade za koncesiju.

Uvidom u Registar koncesija utvrđeno je da Registar koncesija ne omogućava unos podataka o otkopanim količinama i tržišnoj vrijednosti otkopane mineralne sirovine (koncesionari navedene podatke dostavljaju na kvartalnim UPK obrascima i evidencijama o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina). Nadalje, iz Registra koncesija nije vidljivo stanje potraživanja za naknade za koncesije na određeni dan, već samo na dan uvida u Registar koncesija.

Također, u Registru koncesija se potraživanja i plaćanja naknade prate po koncesionarima i dodijeljenom identifikacijskom broju ugovora (ID broj), posebno za fiksni dio naknade, varijabilni dio naknade i posebno za naknadu za istraživanje, a uz broj ugovora nisu dodijeljeni i nazivi istražnih prostora i eksploatacijskih polja, zbog čega je znatno otežano praćenje potraživanja i plaćanja naknade u slučajevima kada jedan koncesionar ima odobrenje odnosno koncesiju za dva ili više prostora (istražnih prostora i eksploatacijskih polja) te kada je na određenom eksploatacijskom polju ranijih godina bilo nekoliko važećih ugovora o koncesiji (ili rješenja) i različitih koncesionara.

S obzirom da su mineralne sirovine najvećim dijelom neobnovljivi prirodni resurs ograničenih rezervi, eksploatacijska polja utvrđuju se do isteka rezervi mineralnih sirovina te je odredbama Zakona o rudarstvu propisana obveza dostave podataka i dokumentacije o rezervama mineralnih sirovina te podataka o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina.

Navedene obveze propisane su odredbama članaka 52., 55. i 57. Zakona o rudarstvu, prema kojima je rudarski gospodarski subjekt, kao ovlaštenik istražnog prostora ili eksploatacijskog polja, dužan voditi evidenciju o rezervama mineralnih sirovina i svake godine do 15. ožujka Ministarstvu gospodarstva dostaviti podatke o rezervama mineralnih sirovina sa stanjem na dan 31. prosinca prethodne godine te svakih pet godina od dana dobivanja rješenja o potvrđivanju količina i kakvoće rezervi mineralnih sirovina dostaviti nadležnom povjerenstvu podatke i dokumentaciju o rezervama mineralnih sirovina, s prijedlogom za razvrstavanje u klase i kategorije, na temelju čega povjerenstvo donosi rješenje kojim potvrđuje i ovjerava količine i kakvoću rezervi mineralnih sirovina. Također, koncesionar za eksploataciju mineralnih sirovina dužan je voditi i evidenciju o godišnjoj eksploataciji i svake godine do 15. ožujka Ministarstvu gospodarstva i davatelju koncesije dostaviti podatke o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina sa stanjem na dan 31. prosinca prethodne godine. Obrasci za dostavu podataka o rezervama mineralnih sirovina te o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina propisani su odredbama Pravilnika o postupku ocjene dokumentacije o rezervama mineralnih sirovina (Narodne novine 150/13).

Ured državne uprave je redovito od koncesionara prikupljao evidencije o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina, ali i godišnje evidencije o rezervama mineralnih sirovina. Prema podacima iz evidencija o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina, tijekom 2013. je eksploatirano ukupno 1 598 372 m² mineralnih sirovina, a tijekom 2014. je eksploatirano 1 194 111 m³. Tijekom 2015. je eksploatirano 1 118 040 m³ mineralnih sirovina, od čega se na tehničko-građevni kamen (na četiri eksploatacijska polja) odnosi 717 932 m³, a na građevni pijesak i šljunak (na četiri eksploatacijska polja) 400 108 m³. Prema podacima iz zadnje dostavljenih godišnjih evidencija o rezervama mineralnih sirovina, ukupne eksploatacijske rezerve na području Županije koncem 2015. iznose 46 266 187 m³, od čega se 29 055 041 m³ odnosi na građevni pijesak i šljunak, 14 174 031 m³ na tehničko-građevni kamen, a 3 037 115 m³ na ciglarsku glinu.

Dodjela koncesija, obračun i naplata naknada za mineralne sirovine te nadzor nad izvršavanjem ugovora o koncesiji

U skladu s odredbom članka 192. Uredbe o unutarnjem ustrojstvu ureda državne uprave u županijama (Narodne novine 40/12, 51/12 i 90/13), Ured državne uprave donio je Pravilnik o unutarnjem redu, kojim su utvrđene ustrojstvene jedinice i njihov djelokrug te broj službenika i namještenika po službama i ispostavama, s naznakom njihovih osnovnih poslova i zadaća te stručnih uvjeta potrebnih za njihovo obavljanje.

U skladu sa spomenutim Pravilnikom, poslovi iz područja rudarstva obavljaju se u Službi za gospodarstvo, odnosno u Odjelu za gospodarstvo kao nižoj ustrojstvenoj jedinici Službe za gospodarstvo. Tijekom obavljanja ove revizije provedena je reorganizacija Službe za gospodarstvo. Prije reorganizacije, poslove vezane uz eksploataciju mineralnih sirovina obavljali su voditelj Službe za gospodarstvo i referentica Odjela za gospodarstvo, a nakon reorganizacije poslove obavljaju voditelj Službe za gospodarstvo i voditelj Odjela za gospodarstvo. Ured državne uprave osigurao je odgovarajuću tehničku podršku za učinkovito obavljanje poslova iz područja rudarstva.

Postupak dodjele koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina detaljno je propisan odredbama Zakona o rudarstvu i Zakona o koncesijama te podzakonskim propisima o rudarstvu, tako da Ured državne uprave nije donosio unutarnje procedure o dodjeli koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina.

Za istražni prostor Jezero Orešje utvrđen Prostornim planom Županije dano je odobrenje za istraživanje u 1999., a koje je ukinuto u 2000. rješenjem Ureda državne uprave jer ovlaštenik istražnog prostora nije prijavio početak istraživanja te nije podnio izvješće o izvršenim istraživanjima.

U tablici broj 2 daju se podaci o odobrenim istražnim prostorima mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije te naknadi za istraživanje, prema podacima iz Registra koncesija i podacima Ureda državne uprave.

Tablica broj 2

Odobreni istražni prostori mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije

Redni broj	Naziv istražnog prostora	Vrsta mineralne sirovine	Trajanje odobrenja	Površina istražnog prostora u ha	Naknada za istraživanje u kn		
					Zaduženje	Naplaćeno s kamatama	Stanje potraživanja na dan 13.4.2016. s kamatama
1	2	3	4	5	6	7	
1.	Odra	Građevni pijesak i šljunak	11.9.2006.-12.5.2011.	16,80	26.837,00	26.837,00	0,00
2.	Pluska-Mikograd	Građevni pijesak i šljunak	17.11.2008.-31.12.2010.	4,19	15.885,00	0,00	15.885,00
3.	Slapnica I	Tehničko-građevni kamen	28.2.2011.-28.2.2014.	5,14	12.431,00	12.431,00	0,00
4.	Draga I	Tehničko-građevni kamen	28.2.2011.-28.2.2014.	5,40	13.060,00	13.060,00	0,00
5.	Trstenica	Tehničko-građevni kamen	31.8.2010.-31.8.2013.	4,25	36.349,00	36.967,00	0,00
Ukupno				35,78	104.562,00	89.295,00	15.885,00

Istražni prostori su odobravani na temelju rješenja o odobrenju za istraživanje mineralnih sirovina i zahtjeva rudarskih gospodarskih subjekata te nakon održanih javnih rasprava, odnosno na temelju odredbi Pravilnika o istraživanju mineralnih sirovina (Narodne novine 125/99), koji je bio na snazi od rujna 1998. do studenoga 2013. Naknada za istraživanje je naplaćivana od siječnja 2010. do svibnja 2013. u iznosima propisanim odredbama Uredbe o novčanoj naknadi za istraživanje mineralnih sirovina (Narodne novine 15/09), koja je bila na snazi od siječnja 2010. do travnja 2011. te Uredbe o novčanoj naknadi za istraživanje mineralnih sirovina (Narodne novine 40/11), koja je bila na snazi od travnja 2011. do svibnja 2013.

Ovlaštenik istražnog prostora Odra nije prijavio početak istraživačkih radova Uredu državne uprave, odnosno istraživačke radove nije ni započeo do roka trajanja odobrenja.

Ovlaštenik istražnog prostora Pluska-Mikograd do roka trajanja odobrenja, a ni kasnije, Uredu državne uprave nije dostavio izvješće o obavljenim istražnim radovima, što je prema rješenju o odobrenju istražnog prostora bio dužan učiniti, nije dostavio rješenje nadležnog povjerenstva o potvrđenoj količini i kakvoći rezervi mineralnih sirovina, zbog čega nije ni podnio zahtjev za utvrđivanje eksploatacijskog polja.

Ovlaštenik istražnih prostora Slapnica I i Draga I također do roka trajanja odobrenja nije dostavio izvješće o obavljenim istražnim radovima, ali je dostavio rješenje nadležnog povjerenstva o potvrđenoj količini i kakvoći rezervi mineralnih sirovina na navedenim istražnim prostorima.

S obzirom da je ovlaštenik bio ujedno i koncesionar eksploatacijskih polja (Slapnica i Draga) koja su graničila s istražnim prostorima, a na kojima je rješenjem rudarske inspekcije zabranjeno izvođenje radova, nakon čega je u lipnju 2014. uslijedio i raskid ugovora o koncesiji, istraživanje na navedenim istražnim prostorima nije završeno, a rješenja o odobrenju istraživanja su istekla. Istražni prostor Draga I je u prosincu 2015. odobren drugom ovlašteniku.

Ovlaštenik istražnog prostora Trstenica dostavio je Uredu državne uprave rješenje nadležnog povjerenstva o potvrđenoj količini i kakvoći rezervi mineralnih sirovina te izvješće o obavljenim istražnim radovima i drugu dokumentaciju. Ovlaštenik je u svibnju 2016. podnio zahtjev za utvrđivanje eksploatacijskog polja, a Ured državne uprave je u lipnju 2016. donio rješenje o utvrđivanju eksploatacijskog polja na rok do konca prosinca 2016., a prema kojem je ovlaštenik dužan do konca rujna 2017. s Uredom državne uprave zaključiti ugovor o koncesiji.

Osim navedenih istražnih prostora, tijekom 2015. je Ured državne uprave odobrio četiri istražna prostora. Odnose se na dodatno istraživanje tehničko-građevnog kamena unutar utvrđenih granica eksploatacijskog polja Slapnica površine 11,59 ha, dodatno istraživanje tehničko-građevnog kamena unutar utvrđenih granica eksploatacijskog polja Draga i istraživanje u istražnom prostoru Draga I ukupne površine 10,18 ha, istraživanje tehničko-građevnog kamena u istražnom prostoru Pod Peca I površine 10,36 ha, te dodatno istraživanje građevnog pijeska i šljunka unutar utvrđenih granica eksploatacijskog polja Novo Čiče – Velkom površine 55,00 ha. Ovlaštenicima su istražni prostori odobreni na temelju rješenja o odobrenju i provedenih postupaka u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu. Ovlaštenici istražnih prostora Pod Peca I i Novo Čiče – Velkom su u 2016. podnijeli Uredu državne uprave završno izvješće o provedenim istraživačkim radovima te je u tijeku postupak ishoda rješenja nadležnog povjerenstva o potvrđenoj količini i kakvoći rezervi mineralnih sirovina.

Ured državne uprave je ranijih godina rudarskim gospodarskim subjektima odobrio svih 28 eksploatacijskih polja utvrđenih Prostornim planom Županije, ali je eksploatacijsko polje Novo Čiče pogrešno u Prostornom planu evidentirano kao jedno polje, budući da se radi o dva eksploatacijska polja (Novo Čiče – Velkom i Novo Čiče – Hidrel), a što je vidljivo iz odobrenja koja su ovlaštenicima eksploatacijskih polja dana u 1989. Također je u 2004. odobrio jedno eksploatacijsko polje (Jagodno) koje nije utvrđeno Prostornim planom Županije.

Naknada za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina se do 1. siječnja 2010. obračunavala u određenom postotku na ukupni prihod ostvaren prodajom mineralnih sirovina. Na temelju odredbi Uredbe o novčanoj naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina (Narodne novine 158/09), od 1. siječnja 2010. se naknada za eksploataciju sastoji od naknade za zauzetu površinu odobrenog eksploatacijskog polja (fiksni dio naknade) i naknade za otkopanu količinu mineralne sirovine (varijabilni dio naknade). Visina fiksnog i varijabilnog dijela naknade za mineralne sirovine je utvrđena odredbama spomenute Uredbe koja je bila na snazi do travnja 2011., a nakon toga odredbama Uredbe o novčanoj naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina (Narodne novine 40/11), koja je bila na snazi od travnja 2011. do travnja 2014. i Uredbe o naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina, koja je na snazi od svibnja 2014.

U tablici broj 3 daju se podaci o odobrenim eksploatacijskim poljima mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije, te podaci o fiksnom dijelu naknade za mineralne sirovine (naknade za zauzetu površinu odobrenog eksploatacijskog polja), prema podacima iz Registra koncesija i podacima Ureda državne uprave.

Tablica broj 3

Odobrena eksploatacijska polja mineralnih sirovina
za proizvodnju građevnog materijala na području Županije
te fiksni dio naknade za mineralne sirovine

Redni broj	Naziv eksploatacijskog polja	Trajanje odobrenja	Površina polja u ha	Fiksni dio naknade za mineralne sirovine (naknada za površinu eksploatacijskog polja) u kn		
				Zaduženje	Naplaćeno s kamatama	Stanje potraživanja na dan 13.4.2016. s kamatama
	1	2	3	4	5	6
Tehničko građevni kamen						
1.	Orešje Donje	19.11.1996.- 19.11.2036.	15,90	150.930,00	0,00	150.930,00
2.	Pod Peca	10.11.2005.- 31.12.2025.	5,41	34.386,00	34.387,00	0,00
3.	Slapnica	27.11.1996.- 03.06.2014.	11,59	60.169,00	60.166,00	3,00
4.	Draga	28.02.2011.- 12.06.2014.	4,55	17.745,00	21.385,00	0,00
5.	Trstenica	14.06.2002.- 31.12.2053.	12,40	78.269,00	78.269,00	0,00
6.	Lanište	22.12.1999.- 22.12.2039.	4,20	35.795,00	35.787,00	8,00
7.	Mala Rakovica I	11.02.1999.- 11.02.2039.	5,01	31.619,00	31.620,00	0,00
8.	Škrobotnik	22.05.2012.- 22.05.2022.	25,85	205.843,00	246.330,00	0,00
9.	Gradna	15.05.2005.- 31.12.2025.	18,41	116.099,00	124.315,00	0,00
10.	Kamen Samobor (ranijeg naziva Beljak)	01.10.1997.- 01.10.2037.	3,57	23.648,00	23.720,00	0,00
11.	Ivanec	09.08.2000.- 05.02.2017.	21,86	172.148,00	173.996,00	0,00

Redni broj	Naziv eksploatacijskog polja	Trajanje odobrenja	Površina polja u ha	Fiksni dio naknade za mineralne sirovine (naknada za površinu eksploatacijskog polja) u kn		
				Zaduženje	Naplaćeno s kamatama	Stanje potraživanja na dan 13.4.2016. s kamatama
1	2	3	4	5	6	
Građevni pijesak i šljunak						
12.	Abesinija	12.10.2004.- 25.05.2027.	54,95	519.658,00	519.627,00	31,00
13.	Trstenik	26.10.1999.- 26.10.2039.	87,84	841.445,00	841.448,00	0,00
14.	Novo Čiče - Hidrel	22.09.1998.- 31.12.2030.	73,98	855.571,00	855.571,00	0,00
15.	Novo Čiče - Velkom	01.01.2007.- 31.12.2014.	55,84	488.566,00	411.004,00	77.562,00
16.	Jagodno	28.10.2004.- 31.12.2018.	4,66	33.826,00	33.835,00	0,00
17.	Vukovina	19.04.2002.- 31.12.2022.	17,17	78.162,00	78.021,00	141,00
18.	Savršćak I	26.08.2002.- 26.08.2014.	26,67	148.638,00	148.656,00	0,00
19.	Savršćak II	26.08.2002.- 31.12.2016.	24,49	155.396,00	155.393,00	3,00
20.	Savršćak III	15.01.2001.- 15.01.2041.	20,98	166.088,00	166.108,00	0,00
21.	Zajarki	08.04.1997.- 31.08.2015.	30,70	237.126,00	153.664,00	83.462,00
22.	Drenje	04.02.1998.- 18.04.2016.	6,45	66.484,00	48.467,00	18.017,00
23.	Pluska	17.07.1997.- 18.04.2016.	3,24	33.470,00	24.403,00	9.067,00
24.	Tlorad Pluska	21.07.1998.- 13.04.2015.	3,40	20.112,00	0,00	20.112,00
25.	Rakitje	15.06.2005.- 31.12.2020.	218,12	3.088.152,00	8.295,00	3.079.857,00
Ciglarska glina						
26.	Đurđišće	30.03.2005.- 31.08.2015.	28,90	203.634,00	0,00	203.634,00
27.	Glinokop Dugo Selo	10.03.1988.- 10.03.2028.	12,60	119.605,00	0,00	119.605,00
28.	Mraclin	15.03.2005.- 14.05.2018.	49,00	358.629,00	254.324,00	104.305,00
Ukupno			847,74	8.341.213,00	4.528.791,00	3.866.737,00

Podaci o trajanju odobrenja na eksploatacijsko polje u Registru koncesija su upisani na način da je početak odobrenja evidentiran po prvom zaključenom ugovoru o koncesiji (ili rješenju o odobrenju eksploatacijskog polja), a završetak odobrenja po zadnje zaključenom ugovoru o koncesiji (ili isteku rješenja o odobrenju eksploatacijskog polja).

U Registru koncesija nema podataka o plaćanju fiksnog dijela naknade za dva eksploatacijska polja, jer je ovlašteniku eksploatacijskog polja Inzula Siromaja odobrenje iz 1999. ukinuto u 2001., a ovlašteniku eksploatacijskog polja Mala Rakovica III je odobrenje iz 2000. isteklo u 2008.

Vrijednosno najznačajniji fiksni dio naknade naplaćen je za eksploatacijska polja Novo Čiče - Hidrel, Trstenik, Abesinija i Novo Čiče - Velkom, a površinom je najveće eksploatacijsko polje Rakitje. Pojedininim ovlaštenicima eksploatacijskog polja su naplaćene kamate zbog nepravodobnog plaćanja naknade.

Od 30 eksploatacijskih polja koja je Ured državne uprave odobrio rudarskim gospodarskim subjektima do 2004., rudarske koncesije ili odobrenje za izvođenje rudarskih radova su dodijeljene za 26 eksploatacijskih polja. Ovlaštenici tri eksploatacijskih polja (Mala Rakovica I, Kamen Samobor i Savrščak III) nisu ishodili rudarsku koncesiju ni dobili odobrenje za izvođenje rudarskih radova te i dalje imaju odobrenje za eksploatacijsko polje za koje redovito podmiruju fiksni dio naknade za zauzetu površinu eksploatacijskog polja, dok ovlaštenik eksploatacijskog polja Inzula Siromaja nije ishodio rudarsku koncesiju jer mu je u 2001. oduzeto odobrenje na eksploatacijsko polje. Navedeni ovlaštenici nisu nikad izvodili rudarske radove.

Ured državne uprave je u siječnju 2014. ovlaštenicima eksploatacijskih polja Mala Rakovica I i Savrščak III poslao obavijesti o prestanku prava na eksploatacijsko polje i brisanju iz registra eksploatacijskih polja. Međutim, Ured državne uprave nije proveo postupak brisanja ovlaštenika eksploatacijskih polja iz registra eksploatacijskih polja. Ovakva obavijest nije poslana ovlašteniku eksploatacijskog polja Kamen Samobor. Također, u registru eksploatacijskih polja nije provedeno brisanje ovlaštenika eksploatacijskog polja Inzula Siromaja. Prema odredbama članka 167. stavaka 5. i 7. Zakona o rudarstvu, fizička ili pravna osoba kojoj je rješenjem odobreno eksploatacijsko polje mineralnih sirovina i koja nije ishodila koncesiju za eksploataciju u određenom roku, gubi pravo na eksploatacijsko polje istekom toga roka te ovlaštenik polja po sili zakona postaje Republika Hrvatska.

Državni ured za reviziju nalaže provesti postupak brisanja ovlaštenika eksploatacijskih polja Mala Rakovica I, Kamen Samobor, Savrščak III i Inzula Siromaja iz registra eksploatacijskih polja, u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu.

U tablici broj 4 daju se podaci o eksploatacijskim poljima mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije za 20 eksploatacijska polja za koja su dodijeljene rudarske koncesije ili odobrenja za izvođenje rudarskih radova, a koji su rudarske radove obavljali između 2008. i 2015., te podaci o varijabilnom dijelu naknade za mineralne sirovine (naknade za otkopanu količinu mineralne sirovine), prema podacima iz Registra koncesija i podacima Ureda državne uprave.

Tablica broj 4

Eksploatacijska polja mineralnih sirovina za proizvodnju građevnog materijala na području Županije, za koja su dodijeljene rudarske koncesije ili odobrenja za izvođenje rudarskih radova te varijabilni dio naknade za mineralne sirovine

Redni broj	Naziv eksploatacijskog polja	Trajanje koncesije	Varijabilni dio naknade za mineralne sirovine (naknada za otkopanu/pridobivenu količinu mineralne sirovine) u kn		
			Zaduženje	Naplaćeno s kamatama	Stanje potraživanja na dan 13.4.2016. s kamatama
	1	2	3	4	5
Tehničko građevni kamen					
1.	Pod Peca	10.11.2005.- 31.12.2025.	241.818,00	270.675,00	0,00
2.	Slapnica	27.11.1996.- 03.06.2014.	-	-	-
3.	Draga	28.02.2011.- 12.06.2014.	302.233,00	302.232,00	1,00
4.	Trstenica	14.06.2002.- 31.12.2053.	1.346.395,00	1.347.894,00	0,00
5.	Lanište	22.12.1999.- 22.12.2039.	204.313,00	204.313,00	0,00
6.	Škrobotnik	23.05.2012.- 22.05.2022.	5.837.591,00	5.777.868,00	59.723,00
7.	Gradna	15.05.2005.- 31.12.2025.	1.864.127,00	1.865.885,00	0,00
8.	Ivanec	09.08.2000.- 05.02.2017.	3.173.916,00	3.179.115,00	0,00
Građevni pijesak i šljunak					
9.	Abesinija	12.10.2004.- 31.12.2027.	6.456.891,00	6.456.691,00	200,00
10.	Novo Čiče – Hidrel	22.09.1998.- 31.12.2030.	3.352.336,00	3.364.528,00	0,00
11.	Novo Čiče – Velkom	01.01.2007.- 31.12.2014.	2.069.167,00	1.091.625,00	977.542,00
12.	Jagodno	28.10.2004.- 31.12.2018.	580.174,00	580.174,00	0,00
13.	Vukovina	19.04.2002.- 31.12.2022.	458.436,00	458.390,00	46,00
14.	Savršćak I	26.08.2002.- 26.08.2014.	556.080,00	556.677,00	0,00
15.	Savršćak II	26.08.2002.- 31.12.2016.	457.940,00	457.900,00	47,00
16.	Zajarki	08.04.1997.- 31.08.2015.	202.798,00	202.805,00	0,00
17.	Tlorad Pluska	21.07.1998.- 13.04.2015.	64.957,00	64.957,00	0,00
18.	Rakitje	15.06.2005.- 31.12.2020.	905.543,00	501.294,00	404.249,00
Ciglarska glina					
19.	Đurđišće	30.03.2005.- 31.08.2015.	54.222,00	54.221,00	1,00
20.	Mraclin	15.03.2005.- 14.05.2018.	180.209,00	180.242,00	0,00
Ukupno			28.309.146,00	26.917.486,00	1.441.809,00

Podaci o trajanju koncesije za eksploataciju su u Registru koncesija upisani na način da je početak koncesije za eksploataciju evidentiran po prvom zaključenom ugovoru o koncesiji, a završetak koncesije po zadnje zaključenom ugovoru o koncesiji.

Od 26 dodijeljenih rudarskih koncesija ili odobrenja za izvođenje rudarskih radova, u Registru koncesija su evidentirani podaci o obvezi i plaćanju varijabilnog dijela naknade za 19 eksploatacijskih polja. U Registru koncesija nema podataka o plaćanju varijabilnog dijela naknade za eksploatacijsko polje Slapnica te nije vidljivo postoji li potraživanje za navedenu naknadu. Koncesionar je rudarske radove na navedenom polju prestao obavljati sredinom 2014., po raskidu ugovora o koncesiji. Iz dokumentacije Ureda državne uprave je vidljivo da je navedenom koncesionaru dodijeljen identifikacijski broj ugovora za plaćanje varijabilnog dijela naknade te da je do sredine srpnja 2014. bio evidentiran u Registru koncesija (u dosjeu je odložena evidencija isprintana iz Registra koncesija iz kolovoza 2014.), odnosno da je evidentirano zaduženje za varijabilni dio naknade i naplata za navedeno eksploatacijsko polje. Revizijom nije moguće utvrditi zbog čega su navedeni podaci nestali iz Registra koncesija. Za preostalih šest eksploatacijskih polja nema podataka u Registru koncesija jer su koncesionari pet eksploatacijskih polja prestali obavljati rudarske radove u 2007. (Drenje i Pluska) ili ranijih godina (Mala Rakovica III, Orešje Donje i Glinokop Dugo Selo), dok koncesionar eksploatacijskog polja Trstenik nije ni počeo obavljati rudarske radove.

Vrijednosno najznačajniji varijabilni dio naknade naplaćen je za eksploatacijska polja Abesinija, Novo Čiče - Hidrel i Ivanec, dok su iskopane količine najveće na eksploatacijskim poljima Abesinija i Škrobotnik. Pojedini koncesionarima su naplaćene kamate zbog nepravodobnog plaćanja naknade.

Ured državne uprave je od 2013. do 2015. dodijelio rudarske koncesije za četiri eksploatacijska polja (Mraclin, Abesinija, Trstenica i Vukovina). Rudarske koncesije su dodijeljene na temelju zaključenih ugovora o koncesiji, odluka o dodjeli koncesije i zahtjeva rudarskih gospodarskih subjekata za dodjelu rudarske koncesije te provedenih postupaka u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu, koji je na snazi od svibnja 2013. te Pravilnika o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina (Narodne novine 142/13), koji je na snazi od studenoga 2013. Od toga, ugovori o koncesiji za tri eksploatacijska polja su zaključeni s ranijim koncesionarima zbog isteka ugovora o koncesiji (Mraclin i Abesinija) ili zbog promjene tehnologije eksploatacije prije isteka ugovora o koncesiji (Trstenica). Ugovor o koncesiji za eksploatacijsko polje Vukovina zaključen je s novim koncesionarom, zbog prijevremenog raskida ugovora o koncesiji s ranijim koncesionarom. Za eksploatacijska polja ili dio polja koji je u vlasništvu Republike Hrvatske, zaključeni su ugovori o osnivanju prava služnosti.

Koncesionari su obvezni Uredu državne uprave dostavljati podatke o otkopanoj količini mineralnih sirovina na kvartalnoj i godišnjoj razini te kvartalne podatke o tržišnoj vrijednosti otkopane mineralne sirovine, na propisanim obrascima (kvartalni UPK obrasci i evidencije o godišnjoj eksploataciji mineralnih sirovina). Koncesionari su dostavljali godišnje podatke o otkopanim količinama te kvartalne podatke za obračun varijabilnog dijela naknade (visinu ostvarenih prihoda u kvartalu), na propisanim obrascima, ali neki kvartalni obrasci (UPK obrasci) ne sadrže podatke o otkopanim količinama i tržišnoj vrijednosti otkopane mineralne sirovine.

Odredbom članka 10. Uredbe o novčanoj naknadi za koncesiju iz svibnja 2014. je propisana obveza koncesionara da dostave nadležnom tijelu za rudarstvo podatke o otkopanoj/pridobivenoj količini mineralnih sirovina i tržišnoj vrijednosti otkopane/pridobivene mineralne sirovine u prethodnom kvartalu, najkasnije osmog dana narednog kvartala. Navedene odredbe su bile propisane i ranije važećim propisima.

Državni ured za reviziju nalaže prikupljanje kvartalnih podataka o otkopanim količinama i tržišnoj vrijednosti otkopane mineralne sirovine od svih koncesionara, u skladu s odredbama Uredbe o novčanoj naknadi za koncesiju.

Nadalje, odredbama Zakona o rudarstvu i Uredbe o naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina, propisano je da iskazana tržišna vrijednost otkopane/pridobivene mineralne sirovine ne može biti manja od tržišne vrijednosti mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz Elaborata o rezervama mineralne sirovine na eksploatacijskom polju na kojem je ona otkopana/pridobivena, koji rudarski gospodarski subjekt mora izraditi kako bi od nadležnog povjerenstva ishodio rješenje o utvrđenoj količini i kakvoći rezervi mineralne sirovine, a koju je dužan potvrditi svakih pet godina. Rješenja o utvrđenoj količini i kakvoći rezervi mineralne sirovine, koja nadležno povjerenstvo dostavlja Uredu državne uprave, ne sadrže podatak o tržišnoj vrijednosti mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz navedenog elaborata, niti je propisana obveza rudarskih gospodarskih subjekata da Uredu državne uprave dostavljaju navedeni elaborat. Stoga, Ured državne uprave nije u mogućnosti pratiti iskazanu tržišnu vrijednost otkopane/pridobivene mineralne sirovine u odnosu na navedeni elaborat.

Državni ured za reviziju predlaže zatražiti od nadležnog povjerenstva dostavljanje podataka o tržišnoj vrijednosti mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz Elaborata o rezervama mineralne sirovine na eksploatacijskom polju na kojem je ona otkopana/pridobivena, na način da se ti podaci iskazuju u rješenju o utvrđenoj količini i kakvoći rezervi mineralne sirovine ili na drugi način, kako bi Ured državne uprave mogao pratiti iskazanu tržišnu vrijednost otkopane/pridobivene mineralne sirovine u odnosu na tržišnu vrijednost mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz navedenog elaborata.

Ured državne uprave je Ministarstvu financija na propisanom obrascu redovito dostavljao godišnja izvješća o ugovorima o koncesiji i radu koncesionara. Međutim, dostavljeni podaci nisu cjeloviti i točni, jer su za neka eksploatacijska polja pogrešno upisani podaci o plaćanju naknade za koncesiju i o trajanju koncesije prema zaključenim ugovorima o koncesiji.

Prema odredbama članka 51. stavka 3. i 4. Zakona o koncesijama, davatelj koncesije je dužan do 1. lipnja tekuće godine, za prethodnu godinu, dostaviti Ministarstvu financija izvješće o ugovorima o koncesiji i radu koncesionara, a osobito u odnosu na plaćanje naknade za koncesiju, poduzete radnje vezane uz nadzor rada koncesionara, pokrenute mjere prisilne naplate naknade za koncesiju i drugih novčanih obveza po osnovi nalaza/rješenja inspekcijskih i drugih službi, raskinute ugovore o koncesiji i one koji su u procesu raskida, poslovanje koncesionara kada je to društvo posebne namjene, izvršenje podugovora i ugovora s takvim svojstvom koje je sklopio koncesionar, a koji su vezani uz ugovor o koncesiji, te druge bitne podatke o izvršenju ugovora o koncesiji. Izvješće se dostavlja na obrascu koji Ministarstvo financija objavljuje na svojim mrežnim stranicama.

Državni ured za reviziju nalaže dostavljati godišnja izvješća o ugovorima o koncesiji i radu koncesionara Ministarstvu financija s točnim podacima o plaćanju naknade za koncesiju i drugim podacima koji su bitni za izvršenje ugovora o koncesijama, u skladu s odredbama Zakona o koncesijama.

Od 26 dodijeljenih rudarskih koncesija ili odobrenja za izvođenje rudarskih radova, do travnja 2016. su oduzete rudarske koncesije za devet eksploatacijskih polja, na temelju rješenja Ureda državne uprave, a ranijih godina i na temelju rješenja Ministarstva gospodarstva. Od toga, tijekom 2005. je ukinuto rješenje kojim je odobreno izvođenje rudarskih radova na eksploatacijskom polju Trstenik, jer rudarsko gospodarski subjekt nije ishodio rudarsku koncesiju u roku utvrđenom rješenjem, a od 2014. do travnja 2016. su oduzete rudarske koncesije za osam polja (Slapnica, Draga, Novo Čiče - Velkom, Zajarki, Tlorad Pluska, Đurđišće, Drenje i Pluska). Rudarske koncesije su oduzimane zbog nepoštivanja ugovora o koncesiji (izvođenje radova izvan granica odobrenja ili zbog nepodmirene naknade za koncesiju), zbog prestanka eksploatacije na zahtjev koncesionara te zbog prestanka koncesionara kao pravne osobe po zaključenju stečajnog postupka. Podaci o oduzimanju rudarske koncesije su upisani u registru eksploatacijskih polja, ali nije upisana Republika Hrvatska koja je postala ovlaštenik navedenih eksploatacijskih polja. Oduzimanjem rudarske koncesije je koncesionarima oduzeto i odobrenje na eksploatacijsko polje, osim za eksploatacijsko polje Trstenik. Ovlaštenik eksploatacijskog polja Trstenik i dalje ima odobrenje na eksploatacijsko polje s rokom važenja do 2039. te redovito podmiruje fiksni dio naknade za zauzetu površinu eksploatacijskog polja.

Također su do travnja 2016. istekle rudarske koncesije za četiri eksploatacijska polja (u 2004. za Lanište, u 2008. za Malu Rakovicu III, u 2011. za Orešje Donje i u 2014. za Savrščak I). Istekom rudarske koncesije koncesionarima eksploatacijskih polja Mala Rakovica III i Savrščak I su istekla i odobrenja na eksploatacijska polja, dok koncesionari eksploatacijskih polja Lanište i Orešje Donje i dalje imaju odobrenje na eksploatacijska polja s rokom važenja do 2036. (za Orešje Donje), odnosno do 2039. (za Lanište). Koncesionar eksploatacijskog polja Lanište redovito podmiruje fiksni dio naknade za zauzetu površinu eksploatacijskog polja, dok koncesionar eksploatacijskog polja Orešje Donje ne plaća navedenu naknadu. Nad koncesionarom eksploatacijskog polja Orešje Donje je u 2015. otvoren stečajni postupak. S navedenim koncesionarom nije raskinut ugovor o koncesiji u dijelu koji se odnosi na zauzetu površinu eksploatacijskog polja, iako koncesionar nije podmirivao koncesijsku naknadu.

U travnju 2016. i dalje su na snazi rudarske koncesije za 13 eksploatacijskih polja. Od toga se od 2013. do 2015. eksploatacija obavljala na deset polja (Trstenica, Škrobotnik, Gradna, Ivanec, Abesinija, Novo Čiče - Hidrel, Vukovina, Savrščak II, Mraclin i Jagodno), a eksploatacija na tri polja (Pod Peca, Rakitje i Glinokop Dugo Selo) je prestala ranijih godina. Koncesionari su od 2013. do 2015. dostavljali obavijesti o prekidu radova s razlozima prekida, ali neki koncesionari navedene obavijesti nisu dostavili ranijih godina.

Koncesionar eksploatacijskog polja Pod Peca je završio eksploataciju po odobrenom rudarskom projektu u 2008. (prije isteka ugovora o koncesiji). S obzirom da je koncesionar po završetku eksploatacije na navedenom polju planirao provoditi istraživanje radi daljnje eksploatacije te da je redovito podmirivao fiksni dio naknade za zauzetu površinu eksploatacijskog polja, ugovor o koncesiji nije raskinut, odnosno rudarska koncesija je i dalje važeća. Navedenom koncesionaru je tijekom 2015. i odobreno istraživanje u istražnom prostoru Pod Peca I površine 10,36 ha, a unutar kojeg se nalazi postojeće eksploatacijsko polje Pod Peca površine 5,41 ha. Koncesionar je završio istraživačke radove te su u tijeku aktivnosti koje prethode utvrđivanju eksploatacijskog polja.

Koncesionar eksploatacijskog polja Rakitje je trajno prestao s eksploatacijom tijekom 2012., jer je nad koncesionarom pokrenut postupak predstečajne nagodbe, a u 2014. je otvoren i stečajni postupak. Do vremena obavljanja revizije (srpanj 2016.), s navedenim koncesionarom nije raskinut ugovor o koncesiji. Isti koncesionar je 1988. dobio odobrenje za izvođenje rudarskih radova na eksploatacijskom polju Glinokop Dugo Selo. Koncesionar je rudarske radove obavljao do 1994., a rješenje o odobrenju izvođenja rudarskih radova nije zamijenjeno za rješenje o davanju koncesije, odnosno nije provedeno usklađivanje s odredbama Zakona o rudarstvu. Koncesionar uglavnom nije plaćao naknade za koncesiju za navedena eksploatacijska polja. S koncesionarom nije raskinut ugovor o koncesiji, iako nije podmirivao naknade za koncesiju.

Prema odredbi članka 47. Zakona o koncesijama, davatelj koncesije može jednostrano raskinuti ugovor o koncesiji, između ostalog, ako koncesionar nije platio naknadu za koncesiju više od dva puta uzastopno ili općenito neuredno plaća naknadu za koncesiju.

Prema odredbi članka 58. stavka 5. Zakona o rudarstvu, koji je na snazi od svibnja 2013., eksploatacijsko polje odobreno određenom rudarskom gospodarskom subjektu po prijašnjem propisu, nakon isteka koncesije ili odobrenja za izvođenje rudarskih radova, ako još nije zamijenjeno za koncesiju, prelazi po sili zakona na Republiku Hrvatsku, a kao nositelj tog polja utvrđuje se i upisuje Republika Hrvatska. Nadalje, prema odredbi članka 166. Zakona o rudarstvu, fizičkoj ili pravnoj osobi koja je na temelju pravomoćnog akta - odobrenja za izvođenje rudarskih radova izdanog po prijašnjim propisima stekla pravo na eksploataciju mineralne sirovine, to odobrenje zamjenjuje se za rješenje o davanju koncesije radi usklađenja s propisima o koncesijama i odredbama ovog Zakona do isteka roka navedenog u tom odobrenju. Ako u odobrenju nije naveden rok do kojeg se mogu izvoditi rudarski radovi, preostali rok će se utvrditi rješenjem u skladu s provjerenim rudarskim projektima temeljem kojih je doneseno odobrenje, a isti ne može biti duži od 40 godina. Na temelju rješenja kojim se zamjenjuje odobrenje za koncesiju tijelo nadležno za rudarstvo zaključuje ugovor o koncesiji. Tijelo nadležno za rudarstvo dužno je provesti postupak u roku od dvije godine od stupanja na snagu ovog Zakona (do kraja svibnja 2015.).

S obzirom da koncesionari eksploatacijskih polja Orešje Donje, Glinokop Dugo Selo i Rakitje već duže vrijeme ne plaćaju naknade za koncesiju i ne obavljaju rudarske radove te da je nad koncesionarima otvoren stečajni postupak, Državni ured za reviziju nalaže raskinuti ugovore o koncesiji s navedenim koncesionarima, u skladu s odredbama Zakona o koncesijama i odredbama Zakona o rudarstvu, odnosno provesti postupak brisanja navedenih ovlaštenika iz registra eksploatacijskih polja te upis Republike Hrvatske kao ovlaštenika i nositelja eksploatacijskog polja.

Ured državne uprave prati plaćanje naknada za koncesije (fiksni i varijabilni dio) te je pisanim putem redovito obavještavao ovlaštenike eksploatacijskih polja i koncesionare o nepodmirenim naknadama s pripadajućim kamatama, na propisanom obrascu koji se popunjava u Registru koncesija. Za ovlaštenike i koncesionare koji nisu podmirili svoje obveze nakon navedenih pisanih obavijesti, Ured državne uprave je postupao u skladu s odredbama članka 90. Zakona o rudarstvu, odnosno ovlaštenicima i koncesionarima je davao dodatne rokove od 90 dana da se izjasne i podmire dug, a ako ni navedenog roka obveze nisu podmirili, Ured državne uprave je zatražio obavljanje financijskog nadzora od Ministarstva financija.

Na temelju zahtjeva Ureda državne uprave, Ministarstvo financija je od 2013. do 2015. obavilo financijski nadzor zakonitosti, pravilnosti i pravodobnosti obračuna, prijava i uplata naknade za koncesiju kod osam koncesionara za sedam eksploatacijskih polja (Orešje Donje, Gradna, Škrobotnik, Mala Rakovica I, Lanište, Drenje i Pluska).

Ukupna potraživanja za fiksni dio naknade (naknade za površinu odobrenog eksploatacijskog polja) s pripadajućim kamatama na dan 13. travnja 2016. iznose 3.866.737,00 kn, a za varijabilni dio naknade (naknade za eksploataciju mineralnih sirovina) iznose 1.441.809,00 kn. Potraživanja za fiksni dio naknade se najvećim dijelom odnose na naknadu za eksploatacijsko polje Rakitje u iznosu 3.079.857,00 kn. Značajnije nenaplaćene naknade još se odnose na eksploatacijska polja Đurđišće, Orešje Donje, Glinokop Dugo Selo, Mraclin, Zajarki i Novo Čiče – Velkom. Potraživanja za varijabilni dio naknade se najvećim dijelom odnose na naknadu za eksploatacijska polja Novo Čiče – Velkom i Rakitje u ukupnom iznosu 1.381.791,00 kn.

Nad koncesionarima eksploatacijskih polja Rakitje, Orešje Donje, Glinokop Dugo Selo, Zajarki i Novo Čiče – Velkom su tijekom 2014. i 2015. otvoreni stečajni postupci ili postupci predstečajne nagodbe, dok je nad koncesionarom eksploatacijskog polja Đurđišće tijekom 2015. zaključen stečajni postupak i koncesionar je kao pravna osoba brisan iz sudskog registra. Ured državne uprave je potraživanja za koncesijske naknade prijavljivao u stečajnu masu i predstečajnu nagodbu. Predstečajne nagodbe radi podmirenja naknade za koncesije nisu zaključene. Ured državne uprave nije od nadležnog državnog odvjetništva i drugih nadležnih tijela tražio pokretanje prisilne naplate. Također nije aktivirao instrumente osiguranja naplate naknade za koncesiju. Iz navedenog proizlazi da nije poduzeo sve mjere naplate potraživanja za naknade za koncesije. S obzirom da je koncesionar eksploatacijskog polja Đurđišće brisan iz sudskog registra, nenaplaćenu naknadu (fiksni dio naknade) iskazanu početkom travnja 2016. u iznosu 203.634,00 kn potrebno je otpisati.

Prema odredbama Zakona o rudarstvu, rudarska inspekcija Ministarstva gospodarstva provodi inspekcijski nadzor nad izvođenjem rudarskih radova. Prema podacima prikupljenim od Ureda državne uprave, rudarska inspekcija Ministarstva gospodarstva i Državnog inspektorata je od 2013. do 2015. obavila inspekcijski nadzor nad izvođenjem rudarskih radova i poslovanjem koncesionara na šest eksploatacijskih polja (Slapnica, Draga, Novo Čiče – Velkom, Abesinija, Savršćak I i Savršćak II), o čemu su sastavljeni zapisnici i donesena rješenja, koja su dostavljena Uredu državne uprave. Rješenjima rudarske inspekcije koncesionarima je zabranjeno izvođenje rudarskih radova na dijelu navedenih eksploatacijskih polja, a koja nisu obuhvaćena rudarskom koncesijom. Rješenja koja su se odnosila na eksploatacijska polja Slapnica, Draga i Novo Čiče – Velkom nisu izvršena, nego su koncesionari trajno obustavili izvođenje rudarskih radova i navedenim koncesionarima je oduzeta rudarska koncesija. Rješenje koje se odnosilo na eksploatacijsko polje Abesinija je izvršeno na način da je proveden novi postupak dodjele koncesije kojim je obuhvaćen i dio eksploatacijskog polja koji ranije nije bio obuhvaćen rudarskom koncesijom. Koncesionar je s nadležnim državnim odvjetništvom sklopio nagodbu o plaćanju naknade štete za bespravno eksploatiranu količinu mineralne sirovine na eksploatacijskom polju Abesinija u iznosu 532.333,00 kn, s obvezom plaćanja u 24 jednaka obroka (mjesečni obrok 22.181,00 kn, od lipnja 2015. do svibnja 2017.). Uvidom u Registar koncesija utvrđeno je da u Registru koncesija nije evidentirano potraživanje na temelju navedene nagodbe ni plaćanje mjesečnih obroka. Ured državne uprave nema informacije o plaćanju navedenih potraživanja. Također nema informacije o izvršenju rješenja rudarske inspekcije za eksploatacijska polja Savršćak I i Savršćak II.

Ured državne uprave ne prikuplja podatke o izvršenju rješenja rudarske inspekcije, zaključenim nagodbama s nadležnim državnim odvjetništvom ni postupanjima po zaključenim nagodbama.

Prema odredbama članka 51. stavka 1. i 7. Zakona o koncesijama, davatelj koncesije dužan je kontinuirano nadzirati rad koncesionara i izvršavanje njihovih obveza iz ugovora o koncesiji, a što uključuje i redovito praćenje izvršavanja plaćanja naknade za koncesiju te plaćanja svih drugih obveza koje nastaju kao posljedica provedenih nadzora inspeksijskih službi i drugih nadležnih tijela. O postupcima nepoštivanja odredbi ugovora o koncesiji dužan je obavijestiti nadležno državno odvjetništvo, u skladu s djelokrugom rada i odredbama propisa kojima se uređuje rad državnih odvjetništava.

Državni ured za reviziju nalaže poduzimati sve propisane mjere naplate potraživanja za naknade za koncesije (pokretanje postupaka prisilne naplate kod nadležnih tijela, aktiviranje instrumenata osiguranja i drugo), odnosno kontinuirano nadzirati rad koncesionara, u skladu s odredbama Zakona o koncesijama. Državni ured za reviziju predlaže prikupiti sve podatke o izvršavanju rješenja rudarske inspekcije, zaključenim nagodbama s nadležnim državnim odvjetništvom i postupanjima po zaključenim nagodbama.

Radi spoznaje o funkcioniranju sustava gospodarenja mineralnim sirovinama na području Županije, tijekom obavljanja revizije (u svibnju 2016.), Državni ured za reviziju zatražio je od jedinica lokalne samouprave na području Županije podatke o njihovim saznanjima o protupravnoj eksploataciji mineralnih sirovina te jesu li o tome obavijestili nadležna tijela. Prema dostavljenim podacima, koji nisu cjeloviti s obzirom da dio jedinica lokalne samouprave nije dostavio podatke, nemaju saznanja o protupravnoj eksploataciji mineralnih sirovina.

Sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi

Prema odredbama članaka 69. i 101. Zakona o rudarstvu, rudarski gospodarski subjekt odgovara za štetu u prirodi i okolišu nastalu izvođenjem rudarskih radova na eksploatacijskom polju, dužan je tijekom izvođenja te nakon završetka ili trajnog obustavljanja izvođenja rudarskih radova provesti sanaciju prostora na kojem su izvedeni rudarski radovi, provesti mjere osiguranja radi sprječavanja nastanka opasnosti za ljude, imovinu, prirodu i okoliš te o tome izvijestiti rudarsku inspekciju i inspekciju zaštite okoliša, koje izdaju potvrde o provedbi spomenutih mjera, nakon čega davatelj koncesije donosi rješenje o brisanju rudarskog gospodarskog subjekta kao ovlaštenika eksploatacijskog polja iz registra eksploatacijskih polja, a može donijeti i rješenje o brisanju eksploatacijskog polja iz registra eksploatacijskih polja. Ako rudarski gospodarski subjekt ne provede sanaciju, davatelj koncesije naložit će mu provođenje sanacije u primjerenom roku, a ako ni nakon ostavljenog roka ne provede sanaciju, to će se učiniti putem treće osobe, na trošak rudarskog gospodarskog subjekta, pri čemu će pravne radnje pred sudom poduzeti nadležno državno odvjetništvo.

Prema stanju koncem 2015., od 26 dodijeljenih rudarskih koncesija ranijih godina, od 2005. do 2015. su trajno obustavljeni rudarski radovi na devet eksploatacijskih polja zbog oduzetih rudarskih koncesija (od čega su za šest eksploatacijskih polja donesena i rješenja o brisanju rudarskih gospodarskih subjekata kao ovlaštenika eksploatacijskih polja iz registra eksploatacijskih polja), dok je za četiri polja istekla rudarska koncesija.

Za preostalih 13 eksploatacijskih polja su rudarske koncesije i dalje na snazi, ali su rudarski radovi trajno obustavljeni na tri eksploatacijska polja. Osim navedenog, koncem 2015. na području Županije postoji 11 napuštenih lokacija na kojima su se u 2001. ili ranijih godina obavljali ilegalni rudarski radovi.

Do vremena obavljanja revizije (srpanj 2016.), sanirana su samo dva eksploatacijska polja (Tlorad Pluska u 2011. i Trstenica u 2016.), što je vidljivo iz potvrda rudarske inspekcije i inspekcije zaštite okoliša. Ured državne uprave nema drugih potvrda rudarske inspekcije i inspekcije zaštite okoliša o provedenim sanacijama prostora te provedenim mjerama radi sprječavanja nastanka opasnosti za ljude, imovinu, prirodu i okoliš. Po završetku ili obustavi rudarskih radova, Ured državne uprave nije tražio od koncesionara provođenje sanacije terena. Uvidom u ugovore o koncesiji zaključene u 2015. i ranijih godina, utvrđeno je da se koncesionar obvezao provesti sanaciju terena devastiranog eksploatacijskog polja u skladu s provjerenim rudarskim projektima, ali na način da se najveći dio sanacije terena obavi tijekom izvođenja rudarskih radova. Također je ugovoreno da konačne sanacijske radove obavi najkasnije šest mjeseci po okončanju rudarskih radova. Ured državne uprave je za neka eksploatacijska polja pribavio instrumente osiguranja (bjanko zadužnice) kao jamstvo za pokriće troškova sanacije eksploatacijskih polja, a koja nisu aktivirana. Prema odredbama članka 51. Zakona o koncesijama, davatelj koncesije dužan je kontinuirano nadzirati rad koncesionara i izvršavanje njihovih obveza iz ugovora o koncesiji.

Državni ured za reviziju nalaže redovito poduzimati mjere radi provedbe postupaka sanacije eksploatacijskih polja tijekom izvođenja rudarskih radova te nakon završetka ili trajnog obustavljanja izvođenja rudarskih radova, u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu i zaključenim ugovorima o koncesiji. Također se nalaže, u slučajevima kada rudarski gospodarski subjekt ne provede sanaciju, to učiniti putem treće osobe, na trošak rudarskog gospodarskog subjekta, u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu, te koristiti mogućnost aktiviranja jamstva za sanaciju eksploatacijskih polja za koja su jamstva pribavljena. Ukoliko se sanacija ne može obaviti na trošak rudarskog gospodarskog subjekta, Državni ured za reviziju predlaže, u suradnji s nadležnim državnim odvjetništvom, pokrenuti postupke radi naknade štete zbog neprovođenja sanacije.

Prema odredbi članka 31. Zakona o koncesijama, davatelj koncesije dužan je prije stupanja na snagu ugovora o koncesiji prikupiti od odabranog najpovoljnijeg ponuditelja odnosno podnositelja zahtjeva za dobivanje koncesije potrebna jamstva i/ili instrumente osiguranja naplate naknade za koncesiju te naknade štete koja može nastati zbog neispunjenja obveza iz ugovora o koncesiji (zadužnice, bankarske garancije, osobna jamstva, mjenice, polog i ostalo) u iznosu određenom u skladu s procijenjenom vrijednosti koncesije. Prema odredbi članka 62. navedenog Zakona, obvezuje se davatelj koncesije koji je zaključio ugovor o koncesiji prije stupanja na snagu Zakona o koncesijama (Narodne novine 125/08), a koji ne sadrži odgovarajuće instrumente osiguranja, zatražiti od koncesionara dostavu odgovarajućeg instrumenta osiguranja provedbe ugovora o koncesiji u preostalom razdoblju trajanja koncesije u roku od 60 dana od stupanja na snagu ovog Zakona (do veljače 2013.). Ako koncesionar ne dostavi odgovarajući instrument osiguranja u navedenom roku, ugovor o koncesiji se raskida. Ugovorima o koncesiji zaključenima od 2013. do 2015. je ugovorena obveza koncesionara da svake godine, do 30. lipnja tekuće godine, Uredu dostavi izjavu kojom potvrđuje valjanost pohranjenih zadužnica.

Ured državne uprave je u prosincu 2013. svim koncesionarima i ovlaštenicima eksploatacijskih polja uputio zahtjev za dostavu instrumenta osiguranja, u skladu s odredbama članka 62. Zakona o koncesijama, a kojim je tražena dostava bjanko zadužnice u visini 500.000,00 kn kao jamstvo za pokriće troškova sanacije eksploatacijskog polja i bjanko zadužnice u visini 100.000,00 kn kao jamstvo naplate naknade za koncesiju. U skladu s navedenim zahtjevom koncesionari su dostavili instrumente osiguranja (bjanko zadužnice) za 12 eksploatacijska polja (Pod Peca, Slapnica, Trstenica, Škrobotnik, Gradna, Ivanec, Abesinija, Novo Čiče – Hidrel, Jagodno, Vukovina, Savršćak II i Mraclin). Za preostalih 16 eksploatacijskih polja (Orešje Donje, Draga, Lanište, Mala Rakovica I, Kamen Samobor, Trstenik, Novo Čiče – Velkom, Savršćak I, Savršćak III, Zajarki, Drenje, Pluska, Tlorad Pluska, Rakitje, Đurđišće i Glinokop Dugo Selo) nisu pribavljeni instrumenti osiguranja naplate naknade za koncesiju i troškova sanacije eksploatacijskog polja.

Ured državne uprave nije provjeravao valjanost pohranjenih jamstava pribavljanjem izjava koncesionara, pod kaznenom i materijalnom odgovornošću, da su zadužnice valjane i da imaju pokriće. Ured državne uprave je tijekom obavljanja revizije (u kolovozu 2016.) svim koncesionarima poslao obavijest o dostavi navedene izjave. Prema odredbi članka 11. stavka 4. Pravilnika o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina, tijelo nadležno za rudarstvo je dužno redovito provjeravati valjanost jamstva za troškove sanacije, a prema odredbi članka 31. stavka 5. Zakona o koncesijama, davatelj koncesije je dužan redovito provjeravati valjanost instrumenata osiguranja.

Državni ured za reviziju nalaže pribaviti instrumente osiguranja naplate naknade za koncesiju i troškova sanacije eksploatacijskog polja, u skladu s odredbama Zakona o koncesijama i odredbama Zakona o rudarstvu, te redovito provjeravati valjanost jamstava odnosno instrumenata osiguranja, u skladu s odredbama Zakona o koncesijama i odredbama Pravilnika o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina.

OCJENA UČINKOVITOSTI GOSPODARENJA MINERALNIM SIROVINAMA

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti gospodarenja mineralnim sirovinama na području Županije. Ciljevi revizije bili su ocijeniti postupanje Ureda državne uprave u skladu s propisima, planovima i unutarnjim procedurama u vezi s eksploatacijom mineralnih sirovina, ocijeniti informacijski sustav i evidencije o rezervama i eksploataciji mineralnih sirovina, ocijeniti dodjeljuju li se koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina i obračunavaju li se naknade za mineralne sirovine na propisani način, ocijeniti provodi li se učinkovit nadzor nad naplatom prihoda i potraživanja za prihode od naknada za mineralne sirovine i izvršenjem ugovora o koncesiji te ocijeniti provedbu sanacije prostora na kojima su izvedeni rudarski radovi.

Na temelju provedene revizije, Državni ured za reviziju primjenom utvrđenih kriterija, ocjenjuje da je gospodarenje mineralnim sirovinama na području Županije **djelomično učinkovito** te daje sljedeće naloge i preporuke:

- Dostavljati jednom godišnje Zagrebačkoj županiji podatke o eksploatacijskim poljima i istražnim prostorima odnosno podatke o njihovim promjenama, radi evidentiranja navedenih promjena u Prostornom planu Županije.
- Voditi registar istražnih prostora i eksploatacijskih polja te popis rudarskih gospodarskih subjekata u skladu s odredbama Pravilnika o jedinstvenom informacijskom sustavu mineralnih sirovina i registrima.
- Prikupljati kvartalne podatke o otkopanim količinama i tržišnoj vrijednosti otkopane mineralne sirovine od svih koncesionara, u skladu s odredbama Uredbe o novčanoj naknadi za koncesiju.
- Zatražiti od nadležnog povjerenstva dostavljanje podataka o tržišnoj vrijednosti mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz Elaborata o rezervama mineralne sirovine na eksploatacijskom polju na kojem je ona otkopana/pridobivena, na način da se ti podaci iskazuju u rješenju o utvrđenoj količini i kakvoći rezervi mineralne sirovine ili na drugi način, kako bi Ured državne uprave mogao pratiti iskazanu tržišnu vrijednost otkopane/pridobivene mineralne sirovine u odnosu na tržišnu vrijednost mineralne sirovine utvrđene na temelju tehno-ekonomske ocjene iz navedenog elaborata.
- Ministarstvu financija dostavljati godišnja izvješća o ugovorima o koncesiji i radu koncesionara s točnim podacima o plaćanju naknade za koncesiju i drugim podacima koji su bitni za izvršenje ugovora o koncesijama, u skladu s odredbama Zakona o koncesijama.

- Za eksploatacijska polja Mala Rakovica I, Kamen Samobor, Savrščak III, Inzula Siromaja, Orešje Donje, Glinokop Dugo Selo i Rakitje provesti postupak brisanja ovlaštenika iz registra eksploatacijskih polja te upis Republike Hrvatske kao ovlaštenika i nositelja eksploatacijskog polja, u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu i Zakona o koncesijama, s obzirom da ovlaštenici odnosno koncesionari eksploatacijskih polja Orešje Donje, Glinokop Dugo Selo i Rakitje ne plaćaju naknade za koncesiju, trajno su obustavili rudarske radove te su u stečaju, ovlaštenici eksploatacijskih polja Mala Rakovica I, Kamen Samobor i Savrščak III nisu ishodili koncesiju za eksploataciju u određenom roku, a ovlaštenik eksploatacijskog polja Inzula Siromaja nije brisan iz registra eksploatacijskog polja nakon oduzimanja odobrenja na eksploatacijsko polje.
- Poduzimati sve propisane mjere naplate potraživanja za naknade za koncesije (pokretanje postupaka prisilne naplate kod nadležnih tijela, aktiviranje instrumenata osiguranja i drugo), odnosno kontinuirano nadzirati rad koncesionara, u skladu s odredbama Zakona o koncesijama, prikupiti sve podatke o izvršavanju rješenja rudarske inspekcije, zaključenim nagodbama s nadležnim državnim odvjetništvom i postupanjima po zaključenim nagodbama.
- Redovito poduzimati mjere radi provedbe postupaka sanacije eksploatacijskih polja tijekom izvođenja rudarskih radova te nakon završetka ili trajnog obustavljanja izvođenja rudarskih radova, u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu i zaključenim ugovorima o koncesiji.
- Pribaviti instrumente osiguranja naplate naknade za koncesiju i troškova sanacije eksploatacijskog polja, u skladu s odredbama Zakona o koncesijama i odredbama Zakona o rudarstvu te redovito provjeravati valjanost jamstava odnosno instrumenata osiguranja, u skladu s odredbama Zakona o koncesijama i odredbama Pravilnika o istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina.

Državni ured za reviziju mišljenja je da bi provedba navedenih naloga i preporuka trebala pridonijeti otklanjanju utvrđenih nepravilnosti i nedostataka kod donošenja planova, funkcioniranja informacijskog sustava, vođenja i cjelovitosti evidencija, obračuna naknada za mineralne sirovine, naplate prihoda, provedbe odgovarajućeg nadzora i sanacije prostora. Otklanjanjem utvrđenih nepravilnosti i nedostataka povećala bi se usklađenost s propisima kojima je uređeno gospodarenje mineralnim sirovinama, što bi trebalo pridonijeti učinkovitijem gospodarenju mineralnim sirovinama na području Županije.

OČITOVANJE UREDA DRŽAVNE UPRAVE

Ured državne uprave u očitovanju navodi da već postupa po nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju. U očitovanju navodi da je u rujnu 2016. Zavodu za prostorno uređenje u Zagrebačkoj županiji dostavio izvješće o stanju u prostoru od 2013. do 2016. te da Zagrebačkoj županiji redovito dostavlja sve odluke, ugovore o koncesiji i rješenja o istraživanjima mineralnih sirovina. Nadalje navodi da će uskladiti registre eksploatacijskih polja i istražnih prostora s odredbama Pravilnika o jedinstvenom informacijskom sustavu mineralnih sirovina te da će prikupljati kvartalne podatke o otkopanim količinama i tržišnoj vrijednosti otkopane mineralne sirovine u skladu s odredbama Uredbe o novčanoj naknadi za koncesije. Također navodi da će od nadležnog povjerenstva zatražiti podatke o tržišnoj vrijednosti mineralne sirovine na temelju tehnološke cijene iz Elaborata o rezervama mineralne sirovine na eksploatacijskom polju na način da se ti podaci iskazuju u rješenju o utvrđenoj količini i kakvoći mineralne sirovine ili na drugi način, kako bi Ured državne uprave mogao pratiti iskazanu tržišnu vrijednost otkopane mineralne sirovine. Navodi da će Ministarstvu financija dostavljati godišnja izvješća o ugovorima o koncesijama i radu koncesionara s točnim podacima koji su bitni za izvršenje ugovora o koncesijama. Za eksploatacijska polja Mala Rakovica I, Kamen Samobor, Savrščak III, Inzula Siromaja, Orešje Donje, Glinkop Dugo Selo i Rakitje će provesti postupak brisanja ovlaštenika iz registra eksploatacijskih polja te upis Republike Hrvatske kao ovlaštenika i nositelja eksploatacijskih polja, u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu i Zakona o koncesijama. Koncesionari eksploatacijskih polja Mala Rakovica I i Savrščak III su obaviješteni o prestanku prava na eksploatacijsko polje, a navedena polja po sili zakona prelaze na Republiku Hrvatsku. U tijeku je postupak prisilne naplate nakon jednostranog raskida ugovora o koncesiji za eksploatacijsko polje Mraclin te su pokrenuti postupci poduzimanja svih propisanih mjera naplate potraživanja za naknade za koncesiju i za sva ostala eksploatacijska polja. Redovito se prati rad koncesionara za eksploataciju mineralnih sirovina u svrhu eventualnih poduzimanja mjera radi provedbe postupaka sanacije eksploatacijskih polja tijekom izvođenja rudarskih radova te nakon završetka ili trajnog obustavljanja izvođenja rudarskih radova, a izvođenje rudarskih radova je u nadležnosti rudarske inspekcije koja izdaje potvrde o provedenim mjerama osiguranja eksploatacijskog polja. Ured državne uprave u očitovanju navodi da su u tijeku postupci oduzimanja eksploatacijskih polja od koncesionara i ovlaštenika eksploatacijskih polja koji nisu dostavili instrumente osiguranja naplate naknade za koncesiju i troškove sanacije.